

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Aszaló

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

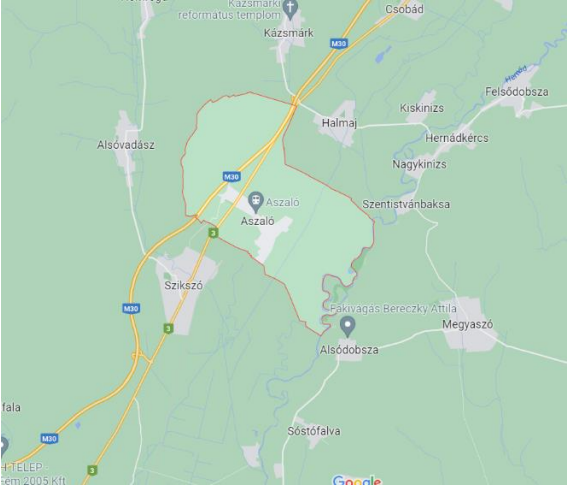

Aszaló

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szikszoí járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. Június

	<p>Terület: 25,35 km² Lakónéesség: 1830 fő Jogállás: Község Járas: Szikszoí Mege: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Aszaló	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szikszói	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2022)	1900 fő	
Lakosságszám (2021)	1830	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	22,7%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	108%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	19%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	116%	
Lakásszám (2011)	631	
Üres lakások száma (2011)	48	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	205	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	48	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	205	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	63	
Lakások száma (2019)	630	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	588	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	491	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	720	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	401	
WC nélküli lakások száma (2011)	95	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	18	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1791468 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	112%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2900000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	44	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	10	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Település pozíciója

Aszaló község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szikszoói járásában, Miskolctól 18 kilométerre északkeletre a Hernád-völgyében található. Területét (25,35 km²) és teljes népességszámát (1843 fő) tekintve a második legnagyobb területű és népességszámú község a Szikszoói járásban.^[3] Közúton elérhető a 3-as főúton, vonattal a Miskolc–Hidasnémeti-vasútvonalon.

Aszaló határos Szikszoó várossal (5 km), valamint Kázsmárk (6 km), Halmaj (7 km), Szentistvánbaksa (12 km), Alsóvadász, Megyaszó és Alsódobsza községekkel. A település a Hernád-völgy alsó részén található, jó termőföldekkel rendelkezik. A község délkeleti oldalát a Hernád folyó, míg északnyugati oldalát szőlőművelésre alkalmas hegyek határolják. A napsütötte domb- és hegyláb felszíneken az Árpád-kor vége felé a szőlős- és gyümölcsöskertek is megjelentek, többek között

Aszaló, Forró, Garadna, Hidasnémeti, Hernádkércs és Szikszoó településeken. Az Árpád-kori településről már 1275-ben írásos említést tesznek, melyből következtethető, hogy már ekkor népes hely lehetett.

Az 1960-as években légvédelmi tüzérségi rakétabázis és honvédlaktanya épült a területén, de az 1980-as években bezárták.

A település két templomának tornya már messziről látható. A 18. század második felében késő barokk stílusban épített római katolikus és református templom az egykori mezőváros gazdagságáról árulkodik. A tájházban helytörténeti gyűjtemény segíti a település jobb megismerését.

Interjú Polgármester

Lakosok száma: 1900 fő

1/3 roma, 2/3 magyar a lakosok aránya.

Közösségi közlekedés

A közösségi közlekedés nagyon jó. Van busz és vonat is átmegy a településen.

Busz naponta 41 járat érinti a települést.

Utazás célpontjai: Szikszó, Miskolc. (Encsre nem járnak.)

Vonat 11 megy hétköznapokon, Aszaló – Miskolc Tiszai Pu. vonalon.

Közfoglalkoztatás

Aszaló Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport: a munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskeresők – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők.

A települési önkormányzat a munkanélküli személyek munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében közfoglalkoztatást szervez.

A közfoglalkoztatás szervezését településünkön Aszaló Község Önkormányzata látja el. Összevetve a közfoglalkoztatásban részt vevők számát a település aktív korú népességének nagyságával, látszik, hogy a közfoglalkoztatás jelentős, ugyanakkor nem elégséges szerepet tölt be a település helyi munkaerőjének foglalkoztatásában, ez a foglalkoztatási forma csak részben tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket.

A mélyszegénységben élők és a településen kis létszámban élő romák foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Interjú Polgármester

Közfoglalkoztatás: 100 fő dolgozik, 80 %-ban nők, 20 %-ban férfiak.

Állattartással is foglalkoznak, melynek keretében 200 db sertés, 20 szarvasmarha, 70 kecske, 100 liba gondozásával 50 ember van megbízva. 1 munkavezetőjük van, az emberek be vannak osztva, hogy ki-mikor ad enni/inni az állatoknak. A régi laktanyában tartják az állatokat (szőlős mezőgazdasági földterület után található, messze a falu lakosaitól). A munkások kocsival mennek ki a területre, több km gyaloglás lenne naponta kijárni oda. Éjjeli őrök is folyamatosan dolgoznak az állattelepen, őrzik az állatokat, illetve itt még vannak mezőőrök is.

Az állatok mellett 24 hektáros földterületet művelnek a közfoglalkoztatás keretében, az állatoknak széna, lucerna, árpa, búza, kukorica, napraforgó termelése történik. A felesleget eladják, amire nincs szükségük.

Közfoglalkoztatásban csak az marad itt, akinek alacsony az iskolai végzettsége. A 8 osztály általában így is megvan.

A fűkaszálás gondot okoz a kevés férfi munkaerő miatt, de igyekeznek a helyzetet kezelni. A temető rendben tartása is az önkormányzat feladata.

További munkalehetőségek (elsősorban a roma lakosokra nézve):

- Bosch
- építőipar
- Budapest hetelős állás
- Fűnyírás helyben

Működik a településen egy **Szociális Szövetkezet**, mely az egyik helyi boltot üzemelteti, a Gyöngy ABC-t. Néhány embernek ez is biztosít munkalehetőséget helyben.

Szolgáltatások (Hep)

Településünkön a települési önkormányzati feladatok tekintetében az egészségügyi alapellátás biztosított. A vállalkozó háziorvost, illetve a védőnőt az önkormányzata foglalkoztatja.

Heti 5 alkalommal Aszalón rendel a háziorvos. A hétfégi orvosi ügyeletet Szikszó látja el.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz az Önkormányzati Konyha, Aszaló Község Önkormányzata biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltetését. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

Interjú Polgármester

Szolgáltatások:

- 4-5 üzlet van a faluban
  - iskola 1-8-ig, főleg romák járnak az iskolába
- Az óvodából és az iskolából a magyar gyerekeket elviszik a szülők, Szikszóra illetve Miskolcra.
- óvoda van
  - bölcsőde lesz
  - konyha van
  - védőnő van

-házi orvos helyben, minden nap rendel

-Művelődési ház van

-Könyvtár van

-Civil Szervezet eseti jelleggel jelenik meg a településen, vitaminosztás, ruhaadomány átadása (Vöröskereszt)

-népkonyha van (600 adag naponta)

-Saját rendőr van a településen

-Fogorvos hiányzik a településről

Rendezvények, amiket minden évben megtartanak:

-Nemzeti ünnepek megtartása

-Ballagások

-Járási nap most Aszalón lesz megrendezve augusztusban, amit mindig a Szikszói járásban található települések között szerveznek, a közfoglalkoztatás keretében végzett tevékenységeiket mutatják be.

Fejlesztések:

-utak építése

-járdák építése

-piac

-Leader pályázat: lakásfelújítás, közfoglalkoztatás keretében előállított termékek értékesítésére szolgáló épület. Fény dekorációt készítenek epoxy gyantából, harang, szarvas stb. forma is megjelenik. Próbálják értékesíteni is, de nincs hozzáértő szakember, hiányzik egy marketinges, aki tudná a kész termékeket értékesíteni.

-hűtőház

-konyhafelújítás

-Kommunális géppark fejlesztése

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

Polgármester Interjú

Víz, gáz, áram és szennyvíz is van a településen. Általában minden házban mindegyik szolgáltatás bent van.

Szegregátumok

A településen található szegregátum. (Hep forrás alapján konkrét utcát nem határoztak meg.)

A település/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A KSH térképeken megjelenített veszélyeztetett területek, kis lakosságszámú szegregátum jellegű részek ugyanolyan kiemelt figyelmet érdemelnek, mint maguk a szegregátumok.

Ezen területek esetében nagy hangsúlyt kell kapnia a prevenciónak, az antiszegregációs program elemei ezekre a területekre is vonatkoznak, a szegregáció folyamatának

megállítása tovább terjedésének megakadályozásának érdekében.

Az utcák jól megközelíthetők, a közösségi közlekedés könnyen elérhető, gépjárművel szilárd burkolatú útról megközelíthető. Minden közszolgáltatás, oktatási intézmények, egészségügyi intézmények elérhetőek. Minden közmű kiépítése megtörtént. Közkút található ezeken a településrészeken.

Interjú Polgármester

A szegregátum a Topolyás utca és a Rákóczi utca egy része, valamint a Bécsi utca ¼ része.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Interjú Polgármester

Volt **Efopos telepes program** a településen, már a lakásokba is beköltöztek.

100 ember volt a programba bevonva.

A 2.4.1-es projekt keretében 2 db 3 lakásból álló társasház lett építve, a villanyóra feltöltős, a gáz is feltöltős lesz. Igény lett volna még több lakásra, nehéz volt igazságosan dönteni a testületnek. 20.000 ft bérleti díjat állapítottak meg, melyet minden gond nélkül tudnak a lakók fizetni.

Szegregált élethelyzetek felszámolása Aszaló községben Aszaló Község Önkormányzata sikeres pályázatot nyújtott be az EFOP-2.4.1-16 Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ERFA) című felhívásra. A projekt a

Széchenyi 2020 program keretében valósul meg, az önkormányzat 200 000 000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert. Jelen projekt forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A projekt főbb adatai, Kedvezményezett neve: Aszaló Község Önkormányzata

Projekt címe: Szegregált élethelyzetek felszámolása Aszaló községben A szerződött támogatás összege: 200 000 000 Ft

Támogatás mértéke: 100% Projekt tervezett befejezési dátuma: 2020.09.11

Projekt azonosító száma: EFOP-2.4.1-16-2017-00026

A projekt tartalmának bemutatása: A program célcsoportjába a telepeken, telepszerű lakókörnyezetben, szegregátumokban élő, halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony, illetve elavult iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma egyének és családok tartoznak, de a program a település egésze számára is biztosít infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek felzárkózását és a település életébe történő integrációjukat. A konstrukció az EFOP-1.6.2. Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ESZA) konstrukciójának beavatkozásait egészíti ki a lakhatási beruházások támogatásával, illetve Csillag szolgáltatóház és Csillag szolgáltató pont biztosításával.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

5-10 ház még segítséget jelenthet a bérlakások szempontjából.

Nincs üres telek, viszont van néhány rossz állapotú ház, azok eldózerolása után érdemes lenne új építésű házakat készíteni. Az ilyen rossz állapotú házak kb. 1 millió forintba kerülnek.

Polgármester úr szerint 20.000 ft bérleti díjat továbbra is ki tudnának fizetni, 10 család biztosan van, aki még a több generációs együttélésből külön költözhetne. Elsősorban a fiatal pároknak gondolja jó lehetőségeknek.

A kiválasztás folyamatában mindenképp szeretne a testület tagjaival részt venni, mert az előző bérlakások kiosztásánál is igyekeztek a legreálisabb döntést hozni, hogy mindenki számára a lehető legjobb legyen. Jól ismerik az itt lakó családokat.

A borsodi települések közül egyedül itt fizetnek ilyen magas bérleti díjat a lakosok az Efopus bérlakásokért, a többi településen ennek töredékét fizetik.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Családsegítő Interjú

Ez a település a családsegítő szakember szerint rendezettebb, mint Alsóvadász. Itt kevesebb családdal dolgozik, 8 család van alapellátásban, az iskolai hiányzások miatt kerültek be a rendszerbe.

Óvoda és általános iskola van a településen, 1-8-ig.

Védőnő, háziorvos van, az orvos minden nap rendel.

Több bolt is megtalálható, Coop-os, illetve kisebb magántulajdonban lévők. A legtöbben helyben vásárolnak, vagy Szikszóra mennek át, illetve Miskolcra.

Munkalehetőséget a közfoglalkoztatás jelent, illetve többen járnak be Miskolcra is dolgozni, Robert Bosch Kft. Miskolc, és Joyson Safety Systems Hungary Kft. összeszerelő, operátori munkák.

Szikszón a Peka Bau 2000 Építőipari kft. Raklapüzem biztosít néhány embernek munkalehetőséget. Az itteni lakosok jobban eljárnak dolgozni.

Itt is megfigyelhető, hogy általában az egykeresős családmódellek jellemzőek: vagyis apuka dolgozik, általában közfoglalkoztatásban, anyukák általában otthon vannak a gyerekekkel.

Napi bejelentővel is dolgoznak többen.

Általában a roma lakosokat tekintve a legmagasabb iskolai végzettség a 8 általános. Középsiskolába néhányan eljárnak továbbtanulni, kőműves és hegesztő szakma a

legfelkapottabb a fiúk körében, a lányoknál pedig a kozmetikus és az ápolónő. Bízunk benne, hogy ezek a gyerekek elvégzik a középiskolát és szereznek szakmát.

Itt nem annyira jellemző a korai gyermekvállalás.

A roma lakosok körében nem jellemző a kertművelés.

Interjú Polgármester

Nincs bűnözés.

Alapvetően a romákkal sincs gond a településen, követik a jó példát. Motiválólágnak hatnak egymásra, hogy eljárnak dolgozni, van pénzük, tudnak költeni a házaikra.

Szociális problémák: a kóbor kutyák itt is előfordulnak, de közel sem olyan mértékben, mint a közeli településeken. Itt csak kb. 10 kutya van, ami gondot jelent.

Személtlerakás sem jellemző, nem engedi a polgármester sem, illetve a mezőőr jelenléte is sokat számít.

Mostanában gond, hogy valaki rendszeresen szétveri az útkereszteződésekben lévő táblákat, de igyekeznek erre is megoldást találni.

Drog nem jellemző.

Kertművelés nem jellemző a településen a roma családokat tekintve, inkább csak a magyar családoknál, de ott sem mindenkinél.

Uzsora nem jellemző, a provident viszont itt is jelen van.

A családtervezésben, gyermekvállalásban egyre tudatosabbak. Nem jellemzőek a sokgyerekes családok, elvétve van, akinek 3-tól több gyermek van. A korai gyermekvállalás sem jellemző. Kultúráltak a romák is.

Autó és jogosítvány szinte minden családnál megtalálható.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma:800 család
Teljes nyomorban élő családok: hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak,	0

a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	100
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	700

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlés, uzsora bérlés, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Interjú Polgármester

A házak állapotára költenek a roma családok is. Ha végigmegyünk a településen, nem tudjuk megmondani, melyik házban lakik magyar és melyikben roma, mert szórótan élnek a roma családok, és éppen úgy költenek ők is a házaikra, mint a magyarok. A szegregátumban is élnek vegyesen magyar és roma családok, kb. fele-fele arányban.

A romáknál jellemző a több generációs együttélés, egy házban előfordul, hogy 3-4 család is lakik. Az itt élő roma családok is jómódúak általában.

A tulajdonviszonyok a romáknál rendezetlenebbek, de nagyjából rendben vannak. Olyan előfordul, hogy a lakott ingatlan még a nagyszülő nevén szerepel a földhivatalban.

Nagyon olcsók vagy nagyon drágák a házak, a normál árúak jelenleg elfogytak.

Csokra sok házat vettek a helyi lakosok, illetve a betelepülő családok. A drágább ingatlanokat magyar családok vették meg. Sok család költözött ki Miskolcra is ide. A szlovák felvásárlás itt még nem jelent meg. A településen található ingatlanok parasztházak, kádárkocka házak, emeletes házak, illetve van négy darab szocpulos ház.

Interjú Családsegítő

A lakáskörülmények elfogadhatóak, átlagosak. Gáz, víz, áram bent van a legtöbb házban. Előfordul a kártyás villanyóra is, de a legtöbb helyen a normál villanyóra van. Gyerekek száma átlagosan 3-4 a családoknál.

Komolyabb beavatkozás a szakember szerint nem szükséges a házakon. Néhány család, akik a Topolyás úton élnek, szeretnének kitörni, elköltözni, de a településen belül maradnának, másik utcában gondolkoznak.

A településen tudomása szerint kevés az eladó ingatlan.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok	Lakások száma:550
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyet nem érdemes felújítani	5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	245
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	300

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

A közelben vannak dinamikusán fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Szikszó, Miskolc, Encs.

A közösségi közlekedés nagyon jó. Van busz, és vonat is a településen.

Busz naponta 41 járat érinti a települést.

Utazás célpontjai: Szikszó, Miskolc. (Encsre nem járnak.)

Vonat 11 megy hétköznapokon, Aszaló – Miskolc Tiszai Pu. vonalon.

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről.

5-10 ház még segítséget jelenthet a bérlakások szempontjából.

Nincs üres telek, viszont van néhány rossz állapotú ház, azok eldózerolása után érdemes lenne új építésű házakat készíteni. Az ilyen rossz állapotú házak kb. 1 millió forintba kerülnek.

Polgármester úr szerint 20.000 ft bérleti díjat továbbra is ki tudnának fizetni, 10 család biztosan van, aki még a több generációs együttélésből külön költözhetne. Elsősorban a fiatal pároknak gondolja jó lehetőségnek.

A kiválasztás folyamatában mindenképp szeretne a testület tagjaival részt venni, mert az előző bérlakások kiosztásánál is igyekeztek a legreálisabb döntést hozni, hogy mindenki számára a lehető legjobb legyen. Jól ismerik az itt lakó családokat.

A borsodi települések közül egyedül itt fizetnek ilyen magas bérleti díjat a lakosok az Efopos bérlakásokért, a többi településen ennek töredékét fizetik.

Mivel ide szeretnek a magyar családok is a közeli városokból kiköltözni, hamar megveszik a jó állapotú házakat a magyar családok, így már csak kevés eladó ház marad a településen.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás					0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni					5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					245
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni					300
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	100	700		550 ház 800 család

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Háztartásgazdálkodást,** pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

A **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizető villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztési programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérletfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	nagyon jó a busz és vonatközlekedés is
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	nem jellemző, közfoglalkoztatás a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	alpinfrastruktúra szinte a település egészén kiépített
megvásárlható ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	nincs
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola működik a településen Bölcsöde folyamatban
szegregátumok relatív mérete a településen	csak kisebb szegregált részek vannak

A bérlakásfejlesztés településhatárokön kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs tudomás negatív megítélésről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Szikszó, Miskolc, Encs
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködők, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 5-10 család, ami egyben **4 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

A településen megvalósult egy EFOP telepprogram, melynek köszönhetően 6 szociális bérlakás került kialakításra. (A 20.000 ft-os bérleti díjat ki tudják fizetni a lakók, dolgoznak az itt lakó roma emberek, motiválják egymást.)

Valamint a polgármesterrel készített interjú során is az derült ki, hogy az önkormányzat látókörében maximum 5-10 olyan család van, aki számára segítséget jelenthet ez a program és a bérlakással járó költségeket is tudják vállalni.

A településen élők helyzetét nehezíti, hogy helyben nem valósul meg nagyobb beruházás, ami biztos megélhetést nyújtana az itt élők számára.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be		4		
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

